

**КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«КИЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ»**

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ, КЕРІВНИКІВ ГУРТКІВ ФІЗКУЛЬТУРНО-
СПОРТИВНОГО НАПРЯМУ
«РОЗВИТОК В УЧНІВ ШВИДКОСТІ, СПРИТНОСТІ ТА
ВИТРИВАЛОСТІ ЗАСОБАМИ ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ»**

Пояснювальна записка

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904 та у відповідності до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 29 серпня 2024 року № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель загальної середньої освіти».

Освітня програма враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вчителя (викладача), та з урахуванням стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Сучасний учитель (викладач) закладу освіти має бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої програми: професійний розвиток педагогічних працівників відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти (далі - ЗЗСО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р., та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей вчителів фізичної культури закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання вчителів закладів загальної середньої освіти з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі фізичного виховання;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей вчителів (викладачів) фізичної культури закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння і навички вчителів (викладачів) фізичної культури закладів загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики у сфері фізичної культури і спорту, її європейського вектору розвитку;

– поглибити й розширити теоретико-методичних знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері базової середньої освіти;
- сутності Концепції Нової української школи;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту базової середньої освіти;
- структури та змісту типової освітньої програми та освітньої програми закладу освіти, типового навчального плану та робочого навчального плану, модельної навчальної програми та навчальної програми;
- планування освітньої діяльності в закладі загальної середньої освіти;
- академічної свободи вчителя (викладача) в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту базової середньої освіти, типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (освітніх програм, укладених науковими установами, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку), модельних навчальних програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб;
- формувати в учнів ключові компетентності та наскрізні вміння, спільні для всіх компетентностей;
- ефективно взаємодіяти й співпрацювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів та учениць;
- утвердження національно-патріотичних та демократичних цінностей, патріотизм, українська національна ідентичність, повага до багатоманітності, право вибору, полікультурність).

Розробники програми	Качуровський Віктор Семенович , методист центру національно-патріотичного виховання Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»		
Найменування програми	Програма підвищення кваліфікації «Розвиток в учнів швидкості, спритності та витривалості засобами легкої атлетики»		
Мета програми	Формування, розвиток професійних компетентностей		
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Вчителі фізичної культури, керівники гуртків фізкультурно-спортивного напрямку		
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	год.
	1.	Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середньої освіти	2
	2.	Державний стандарт базової середньої освіти	2
	3.	Типова освітня програма. Модельні навчальні програми та освітні навчальні програми	2
	4.	Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі	2
	5.	Психолого-педагогічні умови організації освітнього процесу в Новій українській школі	4
	6.	Цифрові технології педагогічної діяльності	2
	7.	Навчально-методичне забезпечення викладання варіативних модулів «Легка атлетика», «Дитяча легка атлетика»	2
	8.	. Планування освітнього процесу з фізичної культури (варіативні модулі «Легка атлетика, «Дитяча легка атлетика»)	2
	9.	Педагогічні основи навчання учнів рухових дій на заняттях із легкої атлетики	2
	10.	Реалізації особистісного потенціалу учня/учениці шляхом формування в них умінь та навичок самостійно займатися фізичними вправами	2
	11.	Використання моніторингу та тестування фізичних якостей і рухових здібностей учнів під час здійснення формуального оцінювання заняттях із фізичної культури	2
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (26 годин – аудиторні, 4 години – керована самостійна робота)		
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05. Професійні компетентності: А1 Мовно-комунікативна компетентність (А1.1, А1.2, А1.3, А1.4); А2 Предметно-методична компетентність (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4, А2.5, А2.6, А2.7); А3 Інформаційно-цифрова компетентність (А3.1, А3.2, А3.3); Б1 Психологічна компетентність (Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4); Б2 Емоційно-етична компетентність (Б2.1, Б2.2, Б2.3); Б3 Компетентність педагогічного партнерства (Б3.1, Б3.2, Б3.3); В1 Інклюзивна компетентність (В1.1, В1.2, В1.3); В2 Здоров'язбережувальна компетентність (В2.1, В2.2, В2.3, В2.4, В2.5);		

	В3 Проектувальна компетентність (В3.1); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)
Форма підвищення кваліфікації	Очна, дистанційна, очно-заочна, пролонгована
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідчення про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Реалізація Концепції Нової української школи в базовій середній освіті

Законодавство в галузі освіти. Мета й ключові компоненти Концепції Нової української школи. Педагогіка партнерства, дитиноцентризм. Сутнісні ознаки компетентностей. Формування та розвиток ключових компетентностей. Наскрізні вміння як основа для формування компетентностей.

Державний стандарт базової середньої освіти

Структура Державного стандарту базової середньої освіти. Ціннісні орієнтири базової середньої освіти. Освітні галузі. Мета та компетентнісний потенціал освітніх галузей, що забезпечує формування всіх ключових компетентностей. Загальні результати навчання. Конкретні результати навчання. Орієнтири для оцінювання. Забезпечення наступності в базовій середній освіті. Інтеграція освітніх галузей.

Типова освітня програма. Модельні навчальні програми та освітні навчальні програми

Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. Автономія закладів освіти в організації освітнього процесу. Роль міжособистісної взаємодії та роботи в команді для формування й реалізації спільної цілі. Модельна навчальна програма, її зміст та структура. Розроблення навчальної програми. Планування освітньої діяльності ЗЗСО. Командна робота. Академічна свобода вчителя в реалізації змісту освіти.

Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі

Підхід як стратегія навчання, що поєднує в собі методи, форми, прийоми навчання. Основні характеристики компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного, середовищного підходів. 8ТЕМ-орієнтований підхід у навчанні предметів. Взаємозалежність, взаємодоповнюваність підходів щодо орієнтації сучасного освітнього процесу на особистість; їх реалізація в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання.

Зміна пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок.

Проблемне навчання: сутність, механізм, освітні інструменти. Проектне навчання: сутність, переваги, планування навчального проекту. Спільні й відмінні риси проблемного та проектного навчання. Кооперативне навчання: методи, умови ефективного перебігу, матриця оцінювання групової діяльності учнів; стратегії кооперації в класі.

Глибинне навчання. Розвиток критичного мислення й когнітивної гнучкості.

Компетентнісно орієнтовані завдання як умова реалізації компетентнісного підходу до навчання. Структура та методичні орієнтири для конструювання компетентнісно орієнтованих завдань.

Практична зорієнтованість навчання. Включення учня в навчальну діяльність як активного суб'єкта. Рефлексивність навчання.

Психолого-педагогічні умови організації освітнього процесу в Новій українській школі

Психолого-фізіологічні та інші індивідуальні особливості учнів підліткового віку та їх урахування в організації освітнього процесу. Принцип наступності для базової середньої освіти та психологічні механізми соціалізації та саморозвитку особистості учнів в сучасному освітньому просторі. Спілкування як провідна діяльність учнів підліткового віку та її урахування в організації освітнього процесу. Фізичний, психічний, соціальний і духовний розвиток особистості та реалізація творчого потенціалу учнів. Стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки та Я-концепції в цілому. Розвиток емоційного інтелекту учасників освітнього процесу. Розвиток критичного мислення й нестандартного розв'язування проблем.

Менеджмент навчальної діяльності. Індивідуальна освітня траєкторія учня: принципи побудови та планування. Становлення цілеспрямованої мотиваційної активності суб'єкта уміння. Психолого-педагогічні інструменти для планування, моніторингу, організації та оцінки заходів, спрямованих на формування мотивації навчання й пізнавальної діяльності, підвищення рівня якості навчання, психологічної безпеки, комфорту і учнівського самоврядування. Формування комплексного плану вдосконалення освітнього процесу на основі системного аналізу сильних і слабких сторін (8ТОТ-аналіз). Конструювання освітнього контенту з огляду на «кліпове» мислення учнів. Використання діяльнісних методів навчання. Організація евристичного навчання й розвиток креативності. Ефективний план уроку (основи тайм-менеджменту, чіткі та зрозумілі інструкції, паузи для мозку та тіла, зміна видів діяльності тощо).

Нові соціально-професійні ролі вчителя НУШ: фасилітатор, тьютор, коуч. Особистісна готовність педагога до змін у контексті реалізації змісту Концепції НУШ. Роль учителя Нової української школи у створенні учнівської спільноти, розвитку демократичних цінностей, встановленні правил взаємодії, розвитку лідерства й навичок співпраці. Розвиток конфліктологічної компетентності вчителя та медіація в освітній діяльності. Створення психологічно безпечного освітнього середовища. Запобігання булінгу. Суб'єктивне благополуччя як критерій адаптованості учасників освітнього процесу в освітньому просторі.

Психологічні засади розвитку загальних і професійних компетентностей вчителя НУШ. Здатність до особистісної саморегуляції емоційних станів і почуттів. Розвиток психологічної стійкості й резильєнтності. Готовність до психолого-соціальної

самопідтримки та підтримки учасників освітнього процесу в кризових ситуаціях.

Цифрові технології педагогічної діяльності

Поняття електронного (цифрового) освітнього середовища. Можливості, переваги та виклики створення цифрового освітнього середовища.

Відповідальна й безпечна поведінка в цифровому просторі. Захист цифрових пристроїв, персональних даних та електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Захист від небажаного контенту.

Маніпуляційні технології та пропаганда в інтернет-середовищі. Оцінювання достовірності даних і надійності цифрових джерел та ресурсів.

Класифікація та призначення електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Огляд національних та регіональних освітніх ресурсів. Добір та модифікація електронних (цифрових) освітніх ресурсів з урахуванням мети, умов навчання, віку та потреб здобувачів освіти. Оцінювання ефективності обраних електронних (цифрових) ресурсів для досягнення навчальних цілей.

Цифрові інструменти для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання. Цифрові сервіси для отримання даних про прогрес здобувачів освіти. Використання даних, згенерованих цифровими сервісами для прийняття рішень щодо освітнього процесу.

Цифрові інструменти та ресурси для професійного спілкування, обміну досвідом, комунікації зі здобувачами освіти, батьками, колегами, іншими особами. Правила спілкування онлайн.

Створення, зберігання, систематизація та організація спільної роботи з цифровими освітніми ресурсами. Захист авторських прав у мережі Інтернет. Надання доступу до електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Поширення та спільне використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів. Дотримання академічної доброчесності та вимог законодавства України під час створення та модифікації електронних (освітніх) ресурсів.

Навчально-методичне забезпечення викладання варіативних модулів «Легка атлетика», «Дитяча легка атлетика»

Основні поняття навчально-методичного забезпечення. Визначення понять «навчально-методичне забезпечення», «освітній процес». Структура навчально-методичного забезпечення: навчальні підручники та посібники, методичні рекомендації, електронні ресурси. Роль навчально-методичного забезпечення у формуванні компетентностей учнів. Аналіз сучасних методичних матеріалів для природничих предметів. Електронні платформи та інструменти для природничих дисциплін. Роль вчителя у створенні та реалізації навчально-методичного забезпечення. Формування освітнього середовища: мотивація, інтерактивність, різноманіття завдань. Адаптація навчальних програм та матеріалів до особливостей розвитку дітей, їх фізичних можливостей та інтересів.

Планування освітнього процесу з фізичної культури (варіативні модулі «Легка атлетика», «Дитяча легка атлетика»)

розробка інтегрованих навчальних планів і програм, які враховують особливості фізичного розвитку учнів
Академічна свобода вчителя. Документи планування учителя фізичної культури.

Вимоги до планування освітнього процесу із фізичної культури. Розробка ефективних навчальних планів і програм, які враховують особливості фізичного розвитку учнів різного віку. Значення системного підходу до планування: поступове та комплексне засвоєння знань і навичок з варіативних модулів «Легка атлетика», «Дитяча легка атлетика». Засоби адаптації програм до вікових особливостей здобувачів освіти.

Педагогічні основи навчання учнів рухових дій на заняттях із легкої атлетики

Педагогічний підхід, який враховує фізичні, психологічні та соціальні аспекти розвитку дітей під час навчання учасників освітнього процесу легкоатлетичним вправам.

Методи навчання учасників освітнього процесу засвоєнню техніки виконання бігових, стрибкових і метальних вправ. Створення сприятливого навчального середовища, яке стимулює фізичну активність та заохочує до самовдосконалення. Етапи навчання рухових дій: від демонстрації до самостійного виконання.

Упровадження ігрових елементів, які підвищують мотивацію учнів та роблять заняття більш цікавими.

Реалізації особистісного потенціалу учня/учениці шляхом формування в них умінь та навичок самостійно займатися фізичними вправами.

Мета та завдання формування навичок самостійного заняття фізичними вправами. Методичні основи створення індивідуальних програм фізкультурно-оздоровчих занять. Підбір вправ та складання комплексів фізичних вправ для самостійних занять. Адаптація програм до вікових та фізичних особливостей учнів. Методи оцінки фізичної підготовленості учнів/учениць.

Використання моніторингу та тестування фізичних якостей і рухових здібностей учнів під час здійснення формувального оцінювання заняттях із фізичної культури

Значення регулярного тестування та моніторингу для оцінки фізичної підготовленості учнів. Методи моніторингу розвитку фізичних якостей і рухових здібностей здобувачів освіти. Практика проведення тестування фізичних якостей і рухових здібностей. Особливості організації та проведення тестування і моніторингу. Обробка отриманих даних (порівняння з нормами, попередніми результатами). Розробка рекомендацій щодо складання індивідуальних планів покращення фізичних якостей. Практика проведення тестування фізичних якостей і рухових здібностей.

Питання для самостійного опрацювання

1. Які головні положення Концепції "Нова українська школа"?
2. Що таке педагогіка партнерства та як її реалізувати в навчальному процесі?
3. Як реалізується дитиноцентризм у системі Нової української школи?
4. У чому полягає компетентнісний підхід у навчанні?
5. Які основні інструменти реалізації діяльнісного підходу в освітньому процесі?
6. Якими є нормативно-правові документи, що забезпечують впровадження Концепції НУШ?
7. Як змінились ролі педагога в Новій українській школі?
8. Що таке модельна навчальна програма і як вона впроваджується?
9. Якими є особливості дистанційного та змішаного навчання?

10. Які стратегії сприяють розвитку позитивної самооцінки учнів?
11. Як психолого-педагогічні інструменти можуть підвищити мотивацію до навчання?
12. Яку роль відіграють у формуванні освітнього середовища мотивація, інтерактивність, різноманіття завдань?
13. У чому полягає адаптація навчальних програм та матеріалів до особливостей розвитку дітей, їх фізичних можливостей та інтересів?
14. Дайте характеристику педагогічному підходу до навчання, який враховує фізичні, психологічні та соціальні аспекти розвитку дітей під час навчання учасників освітнього процесу легкоатлетичним вправам.
15. У чому полягає значення системного підходу до планування під час навчання варіативних модулів «Легка атлетика», «Дитяча легка атлетика»?
16. На що має звернути увагу вчитель під час підбору вправ та складання комплексів фізичних вправ для самостійних занять?
17. У чому полягає сутність методів моніторингу розвитку фізичних якостей і рухових здібностей здобувачів освіти?

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
3. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 р. № 2736-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>
4. Державний стандарт базової загальної освіти : Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
5. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
6. "Аналіз фізичної підготовленості учнів за результатами тестування". Звіт дослідження, проведеного Державним науково-дослідним інститутом фізичної культури і спорту, 2023. 80 с.
7. Бахтіна Г.П. Інформатизація суспільства та проблема «кліпового мислення». URL: <http://kpi.ua/1102-7>
8. Богосвятська А., Кудрик Л. Комунікативна компетентність педагога-коуча. Зарубіжна література в школах України. 2020. № 4, С.12-17.
9. Буряк, В.І. Легка атлетика: методика навчання. –Київ: Знання, 2016. 280 с.
10. Буряк, В.І. Фізична культура і спорт: основи теорії та методики. Київ: Знання, 2015. 320 с.

11. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / за наук. ред. О.І. Пометун. Харків, 2007. 190 с.
12. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ: матеріали наук.-практич. конф. URL: <http://conf.zippo.net.ua/?p=79>
13. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії : наук.-метод. посібник. Київ: МАУП, 2000. 312 с.
14. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>.
15. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМУ від 14.12.2016 № 988-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>
16. Корнієнко О.Р. Про актуальність запровадження STEM-навчання в Україні. URL: <https://elenakornienko.blogspot.com/2016/02/stem.html> (дата звернення: 18.03.2024).
17. Костюк, С.І. Легка атлетика в школі: навчальний посібник. Одеса: Астропринт, 2018. 240 с.
18. Костюк, С.І. Тестування фізичних якостей учнів. Одеса: Астропринт, 2017. 240 с.
19. Кузьмін, В. Тестування фізичних якостей в школах: сучасний підхід. Фізичне виховання і спорт. 2020. № 3, С. 45-50.
20. Кузьмін, В. Техніка і тактика змагань з легкої атлетики. Харків: ХДПУ, 2019. 300 с.
21. Кузьмін, С. Навчання учнів легкої атлетики: методичні аспекти. Фізичне виховання і спорт. 2023. № 2, С. 30–35.
22. Легка атлетика: програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: Міністерство освіти і науки України, 2019. 40 с.
23. Макаренко В.М., Туманцова О.О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків : ВГ «Основа», 2008. 320 с.
24. Методичні рекомендації щодо викладання легкої атлетики в школах. — Міністерство освіти і науки України, 2022. 60 с.
25. Методичні рекомендації щодо моніторингу фізичної підготовленості учнів. — Київ: Міністерство освіти і науки України, 2019. —56 с.
26. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2024/2025 навчальному році / М-во освіти і науки України. Київ, 2023. URL: <https://bit.ly/3VV1O0D>
27. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>
28. Навчаємо мислити критично: посіб. для вчителів / авт.-уклад. О.І. Пометун, І.М. Сущенко. Дніпро: ЛІРА, 2016. 144 с.
29. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. Бібік Н.М. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
30. Онлайн-ресурс: Легка атлетика в школах. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.athletics-edu.org>
31. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів:

- сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4, С.36 – 42.
- 32.Опачко М.В. Філософія сучасної освіти: навчально-методичний посібник. Ужгород: УжНУ, 2016. 72 с.
- 33.Пометун О.І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи : навч.-метод. посіб. Київ : Вид. дім «Освіта», 2020. 192 с.
- 34.Смагіна Т.М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти регіону: збірник матеріалів конференції. Житомир. 2017. С. 21-29.
- 35.Станкевич, В.П. Методика фізичного виховання. Львів: Сполом, 2016. 280 с.
- 36.Станкевич, В.П. Основи методики викладання легкої атлетики. Львів: Сполом, 2017. 220 с.
- 37.Тестування і моніторинг фізичних якостей учнів: методичний посібник. Харків: ХДПУ, 2018. 150 с.
- 38.Типові освітні програми. URL: <https://bit.ly/3EW5dlM>
- 39.Ткаченко, А. Методичні основи навчання легкої атлетики. Науковий вісник НУФВСУ. 2020. № 6, С. 55-61.
- 40.Ткаченко, А. Оцінка фізичної підготовленості школярів. Науковий вісник Національного університету фізичного виховання і спорту України. 2021. № 5, С. 88-93.
- 41.Шевченко, О.О. Фізична підготовленість школярів: методологічні основи і практика. Київ: Олімпійська література, 2022. 300 с.
- 42.Шевченко, О.О. Фізичне виховання і легка атлетика: сучасні підходи. Київ: Олімпійська література, 2021. 250 с.